

POSTANOWIENIE

Dnia 25 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Dziergawka

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu bez udziału stron,
w dniu 25 lutego 2026 r.,
w sprawie N.K.
oskarżonego o czyn z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.,
wniosku Sądu Rejonowego w Rzeszowie
zawartego w postanowieniu z dnia 18 grudnia 2025 r., sygn. akt II K 1033/24,
o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu,
z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości,
na podstawie art. 37 k.p.k. *a contrario*

p o s t a n o w i ł

wniosku nie uwzględnić.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Rzeszowie postanowieniem z dnia 18 grudnia 2025 r., sygn. akt II K 1033/24, zwrócił się do Sądu Najwyższego o przekazanie sprawy oskarżonego N.K., innemu sądowi równorzędnemu, z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości.

W uzasadnieniu wniosku sąd powołał się na występujące w Sądzie Rejonowym w Rzeszowie problemy organizacyjne podnosząc, że „Sędzia X. Y. *wbrew uchwale Krajowej Rady Sądownictwa nr [...] z dnia [...] 2025 r. oraz wbrew przepisom ustawy - art. 22a § 6 u.s.p, a także wbrew uchwale Krajowej Rady*

Sądownictwa numer [...] z dnia [...] 2025 r. (którą to uchwałą Krajowa Rada Sądownictwa uwzględniła odwołanie sędziego X. Y. od podziału czynności określonego dla niego od dnia 3 listopada 2025 r. w Sądzie Rejonowym w Rzeszowie /[...]/), zobowiązany jest aktami niższego rzędu, to jest zarządzeniami kierownictwa Sądu Rejonowego w Rzeszowie, do rozpoznawania w II Wydziale Karnym Sądu Rejonowego w Rzeszowie spraw karnych i wykroczeniowych, w tym do rozpoznania niniejszej sprawy”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek o przekazanie przedmiotowej sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu nie zasługuje na uwzględnienie.

Wskazać należy, że instytucja określona w art. 37 k.p.k. ma charakter wyjątkowy, zaś odstępianie od zasady rozpoznania sprawy przez sąd miejscowo właściwy może nastąpić tylko w razie zaistnienia sytuacji jednoznacznie świadczącej o tym, iż pozostawienie sprawy w gestii tego sądu sprzeciwiałoby się dobru wymiaru sprawiedliwości. Przekazanie sprawy w omawianym trybie może nastąpić tylko wtedy, gdy w sposób realny występują okoliczności, które mogą stwarzać uzasadnione przekonanie o braku warunków do obiektywnego i bezstronnego rozpoznania sprawy w danym sądzie. Muszą one być na tyle doniosłe, aby należycie uzasadnić odstępianie od podporządkowania się normie stanowiącej konkretyzację zasady wynikającej z art. 45 Konstytucji i art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka w postaci obowiązku rozpoznania sprawy przez właściwy, określony ustawą, sąd. Jednocześnie zbyt szerokie stosowanie wskazanej instytucji może spowodować skutki wręcz sprzeczne z *ratio legis* powołanego przepisu, osłabiając poczucie zaufania nie tylko do konkretnego sądu, lecz również do całego wymiaru sprawiedliwości (zob. postanowienie SN z dnia 4 sierpnia 2000 r., II KO 156/00).

W judykaturze kryterium „dobra wymiaru sprawiedliwości”, o którym mowa w art. 37 k.p.k. jest tradycyjnie odnoszone do takich konkretnych sytuacji, które mogą wywierać wpływ na swobodę orzekania lub stwarzać przekonanie (nawet błędne), o braku warunków do rozpoznania w danym sądzie sprawy w sposób obiektywny

(zob. postanowienie SN z dnia 23 lutego 2010 r., V KO 5/10; postanowienie SN z dnia 7 czerwca 2018 r., V KO 39/18; postanowienie SN z dnia 27 marca 2023 r., IV KO 20/23). Przy czym przekonanie o braku możliwości do obiektywnego rozpoznania sprawy przez sąd miejscowo właściwy oparte być powinno na racjonalnych przesłankach (zob. postanowienie SN z dnia 4 kwietnia 2025 r., III KO 41/25). Za taką przesłankę nie można uznać przeświadczenia opinii publicznej, które nie jest poparte odpowiednimi faktami wynikającymi z okoliczności danej sprawy.

Zaznaczyć należy, że przesłankę określoną w art. 37 k.p.k., z uwagi na ekstraordynaryjny charakter instytucji przekazania sprawy w tym trybie, interpretować należy w sposób restryktywny. Zmiana właściwości miejscowej sądu na tej podstawie powinna następować tylko w wyjątkowych sytuacjach, mogących w razie ich wystąpienia rzutować w sposób jednoznacznie negatywny na dobro wymiaru sprawiedliwości. Jednocześnie wskazany przepis może być zastosowany dopiero wówczas, gdy dla dobra wymiaru sprawiedliwości w danej sprawie nie jest wystarczające posłużenie się innymi przewidzianymi w kodeksie i służącymi temu celowi instytucjami (zob. m.in. postanowienie SN z dnia 8 lutego 2024 r., II KO 7/24). Przede wszystkim nie może on stanowić alternatywy dla możliwości wyłączenia sędziego (zob. postanowienie SN z dnia 31 stycznia 2020 r., IV KO 2/20; postanowienie SN z dnia 12 stycznia 2024 r., III KO 135/23). Jeżeli konkretny sędzia uzna, że nie jest w stanie zachować bezstronności w przedmiotowej sprawie, winien skorzystać właśnie z tego mechanizmu proceduralnego, który przewidziany został w art. 41-42 k.p.k.

Mając na uwadze powyższe rozważania stwierdzić należy, że argumentacja zaprezentowana w rozpoznawanym wniosku, nie przekonuje o konieczności skorzystania z instytucji określonej w art. 37 k.p.k. Podniesione przez wnioskodawcę argumenty dotyczące organizacji pracy w Sądzie Rejonowym w Rzeszowie, mające charakter niejako natury technicznej i organizacyjnej, jak wynika z utrwalonego w tym zakresie orzecznictwa, nie mogą uzasadniać wniosku w trybie art. 37 k.p.k. (zob. postanowienie SN z dnia 18 stycznia 2022 r., V KO 92/21; postanowienie SN z dnia 20 grudnia 2023 r., IV KO 110/23; postanowienie SN z dnia 9 sierpnia 2006 r., II KO 42/06; postanowienie SN z dnia 6 lutego 2025 r.,

II KO 5/25). Jest to bowiem kwestia, która winna zostać rozstrzygnięta na poziomie właściwej organizacji pracy w danym sądzie, będąca w kompetencji prezesa tego sądu i Ministra Sprawiedliwości. Ich rozwiązanie nie jest zadaniem Sądu Najwyższego, zaś powstałe w tym zakresie nieprawidłowości winny być sanowane poprzez wykorzystanie innych środków dostępnych w systemie prawnym, co wprost sygnalizował już Sąd Najwyższy występującemu z inicjatywą we wcześniejszych orzeczeniach (zob. postanowienie SN z dnia 28 kwietnia 2025 r., III KO 55/25; postanowienie SN z dnia 10 września 2025 r., III KO 129/25; postanowienie SN z dnia 22 stycznia 2026 r., III KO 207/25; postanowienie SN z dnia 30 stycznia 2026 r., III KO 247/25; postanowienie SN z dnia 20 lutego 2026 r., III KO 16/26; postanowienie SN z dnia 20 lutego 2026 r., III KO 37/26).

Tym samym zawarte we wniosku argumenty nie dają podstaw do uznania, że zobowiązanie sędziego do orzekania w II Wydziale Karnym Sądu Rejonowego w Rzeszowie, będzie miało wpływ na brak warunków do rozpoznania przedmiotowej sprawy w sposób obiektywny i bezstronny, a tym samym w sposób sprzeciwiający się dobru wymiaru sprawiedliwości. Wszakże przy dokonywaniu oceny w kwestii możliwości bezstronnego i swobodnego orzekania przez sąd właściwy miejscowo należy mieć na uwadze całokształt okoliczności konkretnej sprawy (zob. postanowienie SN z dnia 16 lipca 2014 r., III KO 50/14; postanowienie SN z dnia 3 sierpnia 2022 r., I KO 81/22; postanowienie SN z dnia 8 września 2022 r., II KO 81/22; postanowienie SN z dnia 26 września 2024 r., III KO 121/24). Mimo, że dobro wymiaru sprawiedliwości jest pojęciem abstrakcyjnym i ocennym, to musi znaleźć odzwierciedlenie i zastosowanie w każdej indywidualnej sprawie, która ma zostać przekazana do innego sądu równorzędnego na podstawie art. 37 k.p.k. (zob. postanowienie SN z dnia 26 czerwca 2025 r., II KO 75/25; postanowienie SN z dnia 26 czerwca 2025 r., II KO 28/25).

Konkludując, w przedmiotowej sprawie nie wykazano takich okoliczności, które nasuwałyby wątpliwości odnośnie do braku warunków do obiektywnego rozpoznania sprawy oskarżonego N.K. w sądzie właściwym, a tym samym by dobro wymiaru sprawiedliwości było zagrożone.

Sąd Najwyższy mając powyższe na uwadze, orzekł jak w postanowieniu.

[WB]

[r.g.]